

delicet nec vitia habeant, nec ferant. Quint.
 l. 2. c. 2. Nec terrebit labor, si Pastor velus
 Patrem parvulorum se esse debere memine-
 rit, atque hoc affectu eos complexus suo
 aspectu, & inspectione non privaverit, exem-
 plo ductu Salvatoris, cujus sollicita vox:
finite parvulos venire ad me. Marci 10. v. 14.
 Magnam præterea felicitatem Pastor exper-
 turus est in regendo grege sibi credito, si om-
 nes oviculæ à teneris annis ejus voci assueve-
 rint. Frustrà sibi promittet, quòd ducere,
 & regere possit adultos, qui adolescentes non
 duxit.

C A P U T IV.

De aberrantium reductione.

Q. 1. *An obligatio Parochi se etiam ex-
 tendat ad corrigendos, reducendos-
 que aberrantes?* R. affirmativè. *Ad hoc,*
 verba sunt August. de Civit. DEI l. 5. c. 9
*Speculatores, hoc est, populorum prepositi con-
 stituti sunt in Ecclesiis, ut non parcant objur-
 gando peccata.*

Q. 2. *An Parocho in errata subditorum
 inquirendum?* R. non satisfacere eum muneri
 suo, si tantùm ea corrigit, quæ casu ad illum
 perferuntur; sed debet etiam, quantum ho-
 nesti ratio patitur, inquirere, ut providere
 possit; *qua enim, sensus est D. Gregorij apud
 Valent. 2. 2. Disp. 3. q. 10. p. 2. potest esse pastoris
 excusatio, si luxuriosos comedat, & pastor nescit.
 Qui habet spiritualiter curā alienius, debet eñ*
 B 2 *inqui-*

inquirere ad hoc, ut corrigat de peccato. S. Thom. 2. 2. q. 33. a. 2. ad 4. non est expectandū pastori, dum eum quatrat ovis amissa; opus est perditam vel per avia, & devia quatere.

33 Q. 3. *An dubia quoque Parocho corrigenda? R. affirmativè, cum Patri liceat suspicari, ubi id fratri non licet; nec enim periculum est, nè Pater amans suspiciones illas suas non referat in bonum filiorum.*

34 Q. 4. *An Parochum excuset metus damni gravis sibi imminenti? R. licet metus talis, exceptis paucis casibus, excuset alios, Parochum non excusat; nec enim pastoralis muneri facit satis, qui lupo jam gregem aggresso resistit: etiam venienti obviam procedendum. Mercenarij est fugâ se subducere, cum videt lupum venientem, ne vitam exponat discrimini; videt lupum venientem, & fugit Joan. 10. v. 12.*

35 Q. 5. *An corrigere teneatur, cum spes verisimilis aliquid proficiendi non affulget? R. affirmativè cum Rich. 4. D. 19. a. 2. q. 1. Correctio enim Parochi paterna potius est, quàm fraterna, atque ut talis non ad corrigendum tantum, sed etiam ad docendum refertur. Tunc solum valebit excusatio, cum plus ex admonitione mali timendum est, quàm boni sperandum, eum duntaxat, quem corrigere cupit exasperando. S. Thom. 2. 2. q. 33. a. 6. Ex quo patet minus excusari eos, qui dissimulando aliquid sperant, vel dissimulando affectum, quo in errantes aguntur,*

conservare, & perniciosè ostendere volunt. *Ve pastoribus Israël!* ita loquitur DEUS per per Ezechielem c. 34. v. 2. *erraverunt greges mei in cunctis montibus, & non erat, qui requireret, non erat, inquam, qui requireret. Consentire videtur erranti, qui adrefecanda, que corrigi debent, non occurrit d. 83. c. consentire.*

Q. 6. *An quandoque correctio publica adhibenda e. g. in concione?* R. si peccata ita unius sunt propria, ut alij similia planè non admittant, correctio publica omnino non expedit: quia tunc ita non sanaret corrigendum, ut malum ejus longè vehementiù exasperaret; nec alium effectum sortiretur, quàm quòd minùs debita fierent applicationes, v. g. ut maritus audiens conjugem reprehendi, id in conjugem quadrare diceret, conjux in maritum. Si verò plures certo peccati genere delinquere soleant, publica quoque correctio plerumque non expedit, occasio èn que communiter prabet, ut & hìc, quæ v. g. maritus reprehendi audit, in conjugem quadrare dicat, conjux in maritum, herus in servum, servus in herum. Tunc ergo solùm publica correctio utilis est cùm alicui criminati omnes, aut plerique sunt obnoxij. *Ipse corrigenda sunt coram omnibus, que peccantur coram omnibus, II. q. 1. c. si peccaverit.*

Q. 7. *Quotuplex sit correctio?* R. eam esse duplicem, altera est *justitia*, quæ magis pœna est, quam remedium, perinetque ad forum

externum, altera est *charitatis*, utpote ad delinquentis bonum animæ ordinata, & ideò modo longè diverso adhibenda, spectatque ad Pastores. Ex quo sequitur, talem correctionem esse debere opus geminæ Virtutis, *charitatis* scilicet, & *prudentiæ*: principaliter quidem est actus charitatis quasi imperantis, prudentiæ verò secundariò quasi exequentis, & dirigentis. Doctrina est Angelici in Epist. ad Gal. c. 1. Utraque suadet, ut Parochus, dum corrigit, mansuetudinis constanter meminerit. *Si praoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis.* Sen. de elem. c. 2. Etiam bruta, quæ ad serviendum nata sunt, ut mansuetata, redeunt tamen ad indolem, & furorem, dum præter morem severiùs, & acerbùs habentur: *Suspendite verba, producite ubera*, verba sunt, quibus Pastores dulcissimus Bernardus alloquitur Serm. 23. in Cant. Excipe, nisi admonendus contumax sit: tum enim non obiter admonendus, nec delicatè palpandus. Paucis: curam Parochi plestro similem esse oportet, quo omnes chordæ, ut melos edant harmonicum, tangendæ sunt, sed non eodem modo: nec eodem tempore, sed spectandum prudenter tempus opportunum.

38 Q. 8. *Quid agendum, si admoniti delictorum suorum excusationes, & prout in primo delicto Prota parentum actum est, in alios delicta rejiciant?* R. Rectè tunc agetur, si initio ostendatur non improbari ejusmodi excusationes ad.

addendum tamen, non idcirco non teneri eos auferre hanc sermonum occasionem. Si tamen cuncta sint perspecta, suaviter indicanda indicia notitiæ, ut iisdem ad agnitionem perducantur, ac ubi confessi fuerint, remedium competens corrigendo adhibeatur.

Q. 9. *Quid agendum, si veritas odium pariat, & a reprehensis reprehendens corripitur, vel iradueatur?* 39

Cavendum, ne unquam cum huiusmodi hominum genere velut ad singulare certamen descendatur, neve illi ut adversarij tractentur. *Nolite quasi inimicum existimare, sed corripite sicut fratrem* 2. ad Thess. c. 3. v. 15. Cogitet corripiens, ubi correptus ad agnitionem rediverit, veritatem, quæ prius odium pepererat, paulò post gratiam parituram, sobolem illam matre sua non indignam. Moneantur deinde ejusmodi homines, non alio iudicio magis prodi pessimam peccantium conditionem, quàm correctionis impatientiâ; hanc enim luculento argumento esse, non peccare eos impetu subito abreptos, sed assuetudine, & malitiâ, quæ callum factè obduxerit, *qui odit correctionem, vestigium est peccatoris*, Eccles. 21. v. 7.

Q. 10. *Quid si & hoc modo non proficiat?* 40

Y. unum, alterumve post mensem denuo monendus est, qui periclitatur, sæpe peccans admonitus cervum imitatur, qui telo læsus, non statim prosternitur, sed telum

visceribus infixum ad spelæum secum defert, in quo non diu post expirat. Perpendit nimirum correptus correptionem domi, donec de vita in melius mutanda cogitet; aut saltem decernit cautiùs deinceps se gerere. Unde tametsi hærentem in visceribus pestem non ponat, contagionem saltè tollit. *Dixisti semel, & non audivit, dicibus, & ter, & roties, donec persuaseris.* Ità Os aureum hom. 16. ad Pop. Antioch.

- 41 Q. 11. *Sed quid si omnes adhortationes omnino nihil proficiant?* R. si peccatores necdum publicè infames sint, ardentius imploretur DEI auxilium: *nemo enim potest corrigere, quem ille despexerit* Eccl. 7. v. 14. nec desperet, animum adamante licèt duriorè tandem cessurum, & expugnandum; si verò ex subditis non nemo ita depudit, ut suum sibi delictum gloriæ ducat (quo ex numero sunt, qui concubinas publicè alunt, aut quæ flagitiò suò vivunt, ut concubinæ ac meretrices publicæ) agendum per superiores; & siquidem spes aliter emendandi non est, à gremio rescindantur; interim verò sacròrum mysteriorum usu fortiter prohibeantur. Scabiosa ovis à caulis repellenda, nè tota pecora corrumpantur, putrescant, intereant.

- 42 Q. 12. *An obligatio pastoris se etiam extendat ad intima subditorum pernoscenda?* R. negativè: hoc enim factu vix possibile est. Satis proinde habebit singulos nôsse in ijs, quæ sub sen-

sensum cadunt, curarēque, ne in his officium ulla ex parte negligatur. *Diligenter agnosce vulvum pecoris tui.* Prov. 27. v. 23. non dicit *cor*, sed *vulvum*.

C A P U T V.

De discordiarum compositione.

Q. 1. *Quotuplex sit discordia, qua in parochia nasci potest?* R. eam esse duplicis generis; alia enim *civilis* est propter emolumenta, alia *criminalis* propter acceptas injurias: ad utramque sedendam obligatur Parochus.

Q. 2. *Quod utrique remedium?* R. remedium commune utrique est, celeriter ad eas sedandas advolare: tempore enim crescit ira, obfirmantur animi, auferuntur injuriæ, quibus se mutuò partes lacesunt. Convenit proinde, ut Pastor accurrat, antequam dissidia quatuor inter muros nata propagentur in publicum. *Laudemus*, aiebat sapiens Eccl. 44. v. 6. *homines divites in virtute pacificantes in domibus suis.*

Q. 3. *Quid celeriter accurrenti Pacificatori observandum?* R. summè necessarium esse, ut arbiter, & sequester sit neutri partium adjunctus; libra sit, cujus lances sunt æqualis ponderis. Hinc non ferat sententiam, nisi priùs partem utramque patienter audiverit, moramque indulgeat illi, qui furorē